

CASE STUDY

ALBINA DLAČIĆ

Sustav praćenja pokretnih objekata
s aspekta prava intelektualnog vlasništva

Fakultet elektrotehnike i računarstva

Zagreb, 23.04.2013.

ALBINA DLAČIĆ

- ◉ odvjetnica, priznata specijalizacija iz prava intelektualnog vlasništva;
- ◉ registrirani patentni zastupnik i zastupnik za žigove pri DZIV-u;
- ◉ europski patentni zastupnik;
- ◉ arbitar za rješavanje sporova o poddomenama unutar vršne .hr domene

Kneza Mislava 10, 10000 Zagreb

tel: +385 1 4828 582

mail: albina.dlacic@dlacic.hr

NAPOMENA...

© Sva su prava pridržana. Umnožavanje, stavljanje na raspolaganje javnosti kao i drugi oblici korištenja nisu dopušteni bez posebnog odobrenja autora

ČINJENIČNO STANJE ILI POČETNA PREMISA

*slika preuzeta uz suglasnost Artronic d.o.o. ;
izvor www.artronic.hr*

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

- Vlasništvo / intelektualno vlasništvo (*nematerijalna imovina koja je nastala kao kreacija/proizvod ljudskog uma; ima sve karakteristike imovine pa se ono može kupiti, prodati, licencirati, pokloniti, naslijediti kao i svako drugo vlasništvo*);
- skup subjektivnih prava koja pravni poredak neke zemlje priznaje nositeljima na tvorevinama koje su proizvod intelektualnog djelovanja;

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

Prema Konvenciji o ustanovljenju WIPO od 14.07.1967. godine IP obuhvaća prava koja se odnose na:

INDUSTRIJSKO VLASNIŠTVO

Izumi (patent)

Žigovi

Industrijski dizajn

*Oznake zemljopisnog podrijetla i
oznake izvornosti***

AUTORSKO PRAVO

Uključuje prava autora na njihovim djelima iz književnog, znanstvenog i umjetničkog područja - razlikovati autorsko djelo od medija/uređaja na ili u kojoj se isti nalazi ili primjenjuje)

SRODNA PRAVA (rights related to copyright)

pravo umjetnička izvođača na njihovim izvedbama; pravo proizvođača fonograma na njihovim fonogramima; pravo filmskih producenata (proizvođača videograma) na njihovim videogramima; pravo organizacija za radiodifuziju na njihovih emitiranjima; pravo nakladnika na njihovim izdanjima, pravo proizvođača baza podataka na njihovim bazama podataka

- <http://www.wipo.int/about-ip/en/>
- www.dziv.hr

Znanstvena otkrića
sve druge tvorevine int.vl.
- topografije poluvodiča...

I JOŠ MALO O IP-U...

- ◉ **Know-How** (doslovno znači 'znati-kako'. Danas se pod tim pojmom podrazumijeva ne samo praktično dopunsko znanje i iskustvo za industrijsko korištenje izuma, već i tajni izum, tvorničke tajne i postupci, razne konstrukcije, formule, recepti pa i radne upute, bez obzira na to je li to znanje i iskustvo utvrđeno u obliku tehničke dokumentacije ili je samo usmeno preneseno (obuka osoblja) - def preuzeti iz Rječnik Marketinga, nakladnik: Masmedia); može biti predmet licencije (čl. 699 ZOO - *ugovorom o licenciji obvezuje se davatelj licencije ustupiti stjecatelju u cjelini ili djelomično pravo iskorištavanja izuma, znanja i iskustva, žiga, uzorka ili modela....*).
- ◉ **Poslovna tajna** (ne postoji poseban propis koji uređuje poslovnu tajnu; nešto može biti proglašeno tajnom ili temeljem propisa (Zakon o tajnosti podataka; drugi podzakonski akti u skladu sa zakonom, kao npr. Pravilnici) ili općim ili pojedinačnim pravnim aktom, u ovom slučaju poslovnog subjekta, primjerice trgovačkog društva (pravilnici, odluke...); ZOO čl. 19 - jedno od elemenata prava osobnosti pravne osobe. Može obuhvatiti svaku informaciju koja se koristi u poslovanju, a koja omogućava prednost pred konkurencijom koja ne zna kako to iskoristiti; odnosi se na npr. tehnologije, poslovne metode, znanja i sl.;
- ◉ **Nelojalna utakmica** (radnje nepoštenog trgovanja)

NEPOŠTENO TRGOVANJE (ČL.63 I 64. ZAKONA O TRGOVINI...)

- ◉ podrazumijevaju se radnje trgovca kojima se radi tržišnog natjecanja povređuju dobri trgovački običaji; izrijekom je zakonom zabranjeno;
- ◉ prodaja robe ispod njezine nabavne cijene s porezom na dodanu vrijednost;
- ◉ reklamiranje, oglašavanje ili ponuda robe ili usluga navođenjem podataka ili upotrebom izraza s kojima se iskorištava ugled drugog trgovca, njegovih proizvoda ili usluga, odnosno proizvoda drugog trgovca;
- ◉ davanje podataka o drugom trgovcu, ako ti podaci štete ili mogu nanijeti štetu ugledu i poslovanju drugog trgovca;
- ◉ prodaja robe s oznakama ili podacima ili izgledom koji stvaraju ili bi mogli stvoriti zabunu glede izvora, načina proizvodnje, količine, kakvoće ili drugih osobina robe;
- ◉ radnje trgovaca usmjerene na prekid poslovnih odnosa, između drugih trgovaca ili koje sprečavaju ili otežavaju poslovne odnose drugih trgovaca;
- ◉ neopravdano neispunjavanje ili raskidanje ugovora s pojedinim trgovcem kako bi se sklopio isti ili povoljniji ugovor s drugim trgovcima;
- ◉ ugovaranje izvoza robe i usluga po nižoj cijeni ako je drugi trgovac već ugovorio izvoz takve robe i usluge po višoj cijeni čime se nanosi šteta tom trgovcu;
- ◉ davanje ili obećanje darova, imovinske ili druge koristi drugom trgovcu, njegovom djelatniku ili osobi koja radi za drugog trgovca, kako bi se davatelju omogućila pogodnost na štetu drugog trgovca ili potrošača;
- ◉ neovlaštena uporaba usluga trgovačkog putnika, trgovačkog predstavnika ili zastupnika drugog trgovca;
- ◉ protupravno pribavljanje poslovne tajne drugog trgovca ili bespravno iskorištavanje povjerene poslovne tajne drugog trgovca.

CASE STUDY - ASPEKTI (1)

- ◉ pojedine **aspekte** ili **svojstva** nekog proizvoda moguće je zaštititi kroz jedan ili više raznih oblika intelektualnog vlasništva, koji se međusobno **nadopunjuju**;
- ◉ **patent** je isključivo pravo priznato za **izum** iz bilo kojeg područja tehnike, koji je nov (*u odnosu na stanje tehnike*), koji ima inventivnu razinu (*ako za stručnu osobu iz odgovarajućega područja ne proizlazi, na očigledan način, iz stanja tehnike*) i koji se može industrijski primijeniti. Patent se priznaje za izume koji se odnose na **proizvod, postupak ili primjenu**;
- ◉ kao **žig** se može zaštititi **svaki znak** koji se grafički može prikazati (riječi, crteži, slova, brojke, oblici proizvoda ili njihova pakiranja, 3D-oblici, boje, kao i kombinacije svega navedenog) pod uvjetom da su isti **prikladni za razlikovanje** proizvoda ili usluga jednoga poduzetnika od proizvoda ili usluga drugog poduzetnika. Dakle štiti se ZNAK koji služi za razlikovanje proizvoda ili usluga jednog poduzetnika od istih ili sličnih proizvoda drugog poduzetnika na tržištu;

CASE STUDY - ASPEKTI (2)

- ◉ topografija poluvodičkog proizvoda označava niz slika koja su nepromjenljivo oblikovane ili kodirane na bilo koji način koji predstavlja 3D uzorak slojeva od kojih je poluvodički proizvod sastavljen i u kojem nizu svaka slika prikazuje uzorak ili dio uzorka površine poluvodičkog proizvoda na bilo kojem stupnju njegove izradbe
  - (tzv. firmware softveri - *firmware is the combination of persistent memory and program code and data stored in it. Typical examples of devices containing firmware are embedded systems (such as traffic lights, consumer appliances, and digital watches), computers, computer peripherals, mobile phones and digital camera. The firmware contained in these devices provides the control program for the device. Firmware is held in non-volatile memory devices such as ROM, EPROM or flash memory. Changing the firmware of a device may rarely or never be done during its economic lifetime; some firmware memory devices are permanently installed and cannot be changed after manufacture - def preuzet sa wikipedia.org*).
- ◉ štiti se isključivim pravima ako je rezultat vlastitog intelektualnog napora njezina stvaratelj te ako nije uobičajena u industriji poluvodiča; a ako je uobičajena - onda se ista štiti samo u opsegu u kojem kombinacija takvih elemenata predstavlja vlastiti intelektualni napor njena stvaratelja.

CASE STUDY - ASPEKTI (3)

- ◉ sofver tj. **računalni program** (zaštićen kao jezično djelo ako je izvoran u smislu da predstavlja vlastitu intelektualnu tvorevinu svog autora; obuhvaća izražaj SW u bilo kojem obliku uključujući i pripremni dizajnerski materijal. Ideje i načela na kojima se zasniva bilo koji element SW, uključujući i ona na kojima se zasnivaju njegova sučelja - NISU zaštićena autorskih pravom;
- ◉ ako je SW stvorio radnik u izvršavanju svojih obveza ili slijedeći upute poslodavca - poslodavac je isključivo ovlašten izvršavati **sva imovinska prava** na tako stvorenom SW, OSIM ukoliko nije drugačije ugovoreno (stjecanje na temelju zakona; NE STJECE autorsko pravo);
- ◉ **moralna prava** autora (pravo prve objave; priznanje autorstva; poštivanje djela te časti i ugleda autora; pokajanja);
- ◉ **imovinska prava** autora (ima pravo sa svojim autorskim djelom i koristima od njega činiti što ga je volja, te svakoga drugog od toga isključiti, ako zakonom nije drukčije određeno; osobito obuhvaća pravo **reproduciranja, distribucije; priopćavanja djela javnosti** (stavljanje na raspolaganje javnosti npr. *download; upload i sl.*); **pravo prerade**).

CASE STUDY - ASPEKTI (4)

- ◉ **baza podataka** - u smislu odredbi Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, BP je zbirka samostalnih djela, podataka ili druge građe u bilo kojem obliku koji su uređeni po određenom sustavu ili metodi i pojedinačno dostupni elektroničkim ili drugim sredstvima, pri čemu bilo postizanje, bilo verifikacija, bilo predstavljanje njezina sadržaja zahtijeva kvalitativno i/ili kvantitativno znatno ulaganje koje se primjerice sastoji u sredstvima, utrošenom vremenu i uloženom trudu;
- ◉ proizvođač baze podataka pravna je ili fizička osoba koja je poduzela inicijativu i rizik gore opisanog ulaganja;
- ◉ zaštita baze podataka nezavisna je od njezine zaštite autorskim pravom ili bilo kojim drugim pravom;
- ◉ pravom proizvođača baze podataka može se slobodno raspolagati.

CASE STUDY - ASPEKTI (ZAKLJUČAK)

1. ŽIG

2. TOPOGRAFIJA

3. RAČUNALNI PROGRAM

4. BAZA PODATAKA

5. KNOW-HOW

6. POSLOVNA TAJNA

KOJA PRAVA PRIPADAJU NOSITELJU?

- ◉ **(1) ŽIG** (stječe se registracijom; trajanje: 10 godina+; licencija (čl.39. Zakona o žigu); Nositelj ima pravo:
  - (i) zabraniti uporabu svakog znaka koji je *istovjetan* s njegovim žigom u odnosu na proizvode ili usluge koje su istovjetne s onima za koje je žig registriran;
  - (ii) zabraniti uporabu svakog znaka koji zbog istovjetnosti ili sličnosti njegovu žigu i proizvodima ili uslugama obuhvaćenima žigom i tim znakom, postoji vjerojatnost dovođenja javnosti u zabludu, što uključuje vjerojatnost dovođenja u svezu toga znaka i žiga; te
  - (iii) zabraniti svaki znak koji je istovjetan ili sličan njegovu žigu u odnosu na proizvode ili usluge koji nisu slični onima za koje je žig registriran, kad taj žig ima ugled u Republici Hrvatskoj i kad uporaba toga znaka bez opravdanoga razloga nepošteno iskorištava razlikovni karakter ili ugled žiga ili im šteti.
  - u tom smislu nositelj može zabraniti i: isticanje na proizvodima ili njihovim pakiranjima; nuđenje, stavljanje na tržište ili skladištenje proizvoda i usluga pod tim znakom; uvoz ili izvoz proizvoda i usluga pod tim znakom; uvoz ili izvoz proizvoda obilježenih tim znakom; uporaba znaka na poslovnim dokumentima i u reklamiranju.

KOJA PRAVA PRIPADAJU NOSITELJU?

- ◉ **(2) TOPOGRAFIJA** (stječe se registracijom; isključiva prava prestaju vrijediti istekom roka od 10 godina računajući od nastupa ranijeg od sljedećih datuma: a) kraja kalendarske godine u kojoj se topografija počela prvi put komercijalno iskorištavati bilo gdje u svijetu; ili b) kraja kalendarske godine u kojoj je podnesena uredna prijava za registraciju topografije. Ako topografija nije bila komercijalno iskorištavana bilo gdje u svijetu, isključiva prava istječu nakon isteka 15 godina od dana njezinoga prvog fiksiranja ili kodiranja, ako u tom roku ne bude podnesena uredna prijava za njezinu registraciju. Prijava za registraciju topografije ne može se podnijeti nakon isteka roka od dvije godine od datuma početka prvoga komercijalnog iskorištavanja topografije.
- ◉ Nositelju pripada pravo:
  - umnožavanja topografije; uvoz, prodaja ili drugi načini stavljanja u promet topografije ili poluvodičkog proizvoda proizvedenog korištenjem zaštićene topografije, kao i proizvoda u koji je ugrađen poluvodički proizvod koji sadrži zaštićenu topografiju.

KOJA PRAVA PRIPADAJU NOSITELJU?

- ◉ **(3) SOFTVER** (autor/nositelj ima isključivo pravo izvršiti ili odobriti:
  - 1. trajno ili privremeno reproduciranje SW bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, djelomično ili u cijelosti, to uključuje i učitavanje, prikazivanje, izvođenje, prenošenje ili pohranu SW za koje je potrebno takvo reproduciranje,
  - 2. prijevod, prilagodbu, obradu i bilo koju drugu izmjenu SW te reproduciranje rezultata tih izmjena, s time da prava osobe koja je izmijenila program ostaju nedirnuti,
  - 3. distribucije izvornika ili primjeraka SW, u bilo kojem obliku, kao i njihovo iznajmljivanje.

- ◉ Povreda prava na računalnom programu čini se osobito:
  - 1. bilo kojom radnjom distribucije primjerka SW za koji se zna ili ima razloga vjerovati da je to primjerak kojim je povrijeđeno tuđe pravo,
  - 2. posjedovanjem, u komercijalne svrhe, primjerka SW za koji se zna ili ima razloga vjerovati da je to primjerak kojim je povrijeđeno tuđe pravo,
  - 3. bilo kojom radnjom distribucije ili posjedovanjem u komercijalne svrhe bilo kojeg sredstva čija je jedina namjena olakšati neovlašteno uklanjanje tehničkog uređaja koji služi za zaštitu računalnog programa ili osujetiti rad toga uređaja

KOJA PRAVA PRIPADAJU NOSITELJU?

- ◉ **(4) BAZA PODATAKA**: (trajanje: 15 godina od završetka izrade baze podataka; ako je baza zakonito objavljena - 15 godina od takve prve objave). Proizvođač baze podataka ima isključivo pravo izvršiti ili odobriti:
  - 1. reproduciranje svoje baze podataka,
  - 2. distribuiranje primjeraka svoje baze podataka uključujući iznajmljivanje,
  - 3. stavljanje na raspolaganje javnosti svoje baze podataka,
  - 4. drugog oblika priopćavanja javnosti svoje baze podataka.
- ◉ (5) Know-how (predmet licencije)
- ◉ (6) Poslovna tajna

CASE STUDY - ASPEKTI (ZAKLJUČAK)

1. ŽIG (licencija/prijenos prava)
2. TOPOGRAFIJA (prijenos prava korištenja/prijenos prava)
3. RAČUNALNI PROGRAM (osnivanje prava korištenja/prijenos prava)
4. BAZA PODATAKA (osnivanje prava korištenja/prijenos prava)
5. KNOW-HOW (licencija)
6. POSLOVNA TAJNA (otkrivanje)

razlikovati prijenos prava korištenja od prijenosa prava vlasništva (ugovor o franšizi; statusna promjena nositelja)

HVALA NA PAŽNJI!